

Onderwerp	Centrale telling van stemmen GR verkiezingen 2022
Zaaknummer	82894-2021
B&W vergadering	16 november 2021
Integrale advisering	Roseline Overweg
Portefeuillehouder	Dhr. M.P. (Martijn) Dadema
Voor informatie	Albert van Nuil

Bestuurssamenvatting

Op 16 maart 2022 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op die dag zijn de stembureaus open van 7.30 tot 21.00 uur, waarna een tijdrovende telling zal starten. De wet biedt de mogelijkheid deel te nemen aan het experiment voor de centrale stemopneming en de gemeenteraad kan daartoe besluiten; de raad wordt voorgesteld dat te besluiten. Een besluit van de raad houdt tevens in dat door B&W een zogenaamd gemeentelijk stembureau zal worden ingesteld, dat de telling op 17 maart gaat doen en de uitslag aan het hoofdstembureau gaat doorgeven. Een centrale telling komt de zorgvuldigheid ten goede en zorgt ervoor dat sneller een voorlopige uitslag op partijniveau beschikbaar is.

Beslispunten

1. De gemeenteraad voor te stellen te besluiten tot centrale stemopneming op 17 maart 2022 voor de gemeenteraadsverkiezingen op 16 maart 2022.

Besluit

Conform,

Inleiding

Op 16 maart 2022 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats. Op die dag zijn de stembureaus open van 7.30 tot 21.00 uur. De stemming vindt op papieren stembiljetten plaats en vanaf 21.00 uur moeten de stembureaus de uitgebrachte stemmen handmatig tellen. Dat is een tijdrovende taak, die zeer nauwgezet moet worden uitgevoerd en tot ver in de nacht kan duren. De telling op de verkiezingsdag kan worden beperkt tot partijniveau, zodat de uitslag per partij wel bekend is, maar nog niet de uitslag per kandidaat. De echte telling vindt dan een dag later plaats.

Beoogd effect

Het centraal tellen van de stemmen zorgt ervoor dat de gemeente als organisator bovenop het telproces zit. Binnen het zichtveld van de ambtelijk deskundigen vindt het tellen plaats, waardoor zij snel ondersteuning kunnen bieden en handelend kunnen optreden als dat nodig is. Bijvoorbeeld door te adviseren of een uitgebrachte stem 'blanco' of 'ongeldig' is en door tussentijds controles in te bouwen. Een ander voordeel is dat de telploeg van een bepaald

stembureau snel uitgebreid kan worden als er bijvoorbeeld een hertelling moet plaatsvinden. De zorgvuldigheid van het telproces is daarmee gediend.

Een ander effect dat wordt beoogd is het sneller kunnen geven van een voorlopige uitslag, zodat nog op de verkiezingsavond een indicatie van het aantal stemmen op de partijen kan worden gegeven.

Argumenten

1. *Zorgvuldigheid*

Het tellen van de uitgebrachte stemmen gebeurt handmatig en moet zeer nauwgezet worden uitgevoerd. Op het moment van de telling zijn de leden van de stembureaus normaal gesproken moe en minder scherp dan gewenst. Dat heeft een negatieve invloed op de zorgvuldigheid en een adequate telling. De zorgvuldigheid van de telling en een goed proces van telling en controle is gebaat bij goed uitgeruste tellers die niet onder een extreme tijdsdruk werken. Een centrale telling door uitgeruste tellers op de dag na de verkiezingen geeft veel betere waarborgen voor de zorgvuldigheid.

2. *Uitslag op de verkiezingsavond*

Het tellen van de stemmen is een tijdrovende taak. Om alles goed te tellen, te controleren en op gemeentelijk niveau samen te brengen zou de telling tot ver in de nacht kunnen duren en de uitslag wellicht pas tegen de volgende ochtend bekend zijn. Omdat het zeer gewenst is later op de avond van de verkiezingen een goede uitslag te kunnen vaststellen kan de telling op de verkiezingsavond worden beperkt tot partijniveau. Dan is de telling aanzienlijk eenvoudiger en minder tijdrovend, zodat de uitslag per partij op de verkiezingsavond wel bekend is, maar nog niet de uitslag per kandidaat.

3. *Experiment voor de centrale stemopneming*

De wet biedt de mogelijkheid deel te nemen aan het experiment voor de centrale stemopneming en de gemeenteraad kan daartoe besluiten; de raad wordt voorgesteld dat te besluiten. Een besluit van de raad houdt tevens in dat door B&W een zogenaamd gemeentelijk stembureau zal worden ingesteld. Op 17 maart, de dag na de verkiezingen, kan de complete telling ofwel de "centrale stemopneming" dan worden gedaan door het gemeentelijk stembureau. Het kenmerkende verschil tussen "normaal" tellen en een centrale telling is dat bij een normale telling alle individuele stemmen per kandidaat direct na de verkiezingen per stembureau worden verzameld en verwerkt en dat dit bij een centrale telling pas een dag later gebeurt door een speciaal daarvoor ingericht stembureau. Bij een centrale stemopneming vindt de telling in twee etappes plaats:

- Op het stembureau wordt op de dag van de verkiezingen, woensdag 16 maart 2022, na 21.00 uur op lijstniveau/partijnniveau voorlopig geteld.
- Op een centrale (door B&W nog aan te wijzen) locatie wordt donderdag 17 maart 2022 de officiële telling op kandidaatsniveau gedaan.

Beide telprocessen zijn openbaar en worden door verschillende teams gedaan.

4. *Ervaring met centraal tellen aanwezig*

Voor het eerst bij de gemeenteraadsverkiezingen op 19 maart 2014 heeft de gemeente Raalte deelgenomen aan het verkiezingsexperiment op grond van de Tijdelijke experimentenwet stembiljetten en centrale stemopneming. Vervolgens heeft de gemeente Raalte alle verkiezingen daarna deelgenomen aan dit verkiezingsexperiment. Er is inmiddels in Raalte dus ervaring opgedaan met een centrale telling.

Duurzaamheid

Niet van toepassing.

Kanttekeningen

Op het moment van opstelling van het raadsvoorstel is er nog geen duidelijkheid of en in hoeverre er rekening moet worden gehouden met beperkende maatregelen vanwege de corona-pandemie. Er bestaat een reële kans dat de verkiezingen over meerdere dagen moeten worden gespreid. Onder verantwoordelijkheid van de burgemeester c.q. het

college van B&W c.q. het centraal stembureau worden dan passende maatregelen genomen; dit heeft echter geen invloed op de centrale telling. Bij de centrale telling zullen in elk geval de vereiste maatregelen worden genomen en zal er zo veel als mogelijk voor worden gezorgd dat tellers en belangstellenden veilig aanwezig kunnen zijn en hun werk kunnen doen.

Financiën

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties vergoedt de meerkosten die uit dit experiment voortvloeien.

Vervolg

De raad wordt voorgesteld tot centrale stemopneming te besluiten. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties wordt van het raadsbesluit op de hoogte gesteld.

Communicatie

Op de website van de gemeente Raalte en in Salland Centraal zal het raadsbesluit worden gecommuniceerd.

Bijlagen

Bijlage	Raadsvoorstel centrale telling van stemmen GR verkiezingen 2022
---------	---